

Podjetja z intelektualno lastnino gradijo konkurenčno prednost

Podjetja s pravicami intelektualne lastnine so gospodarsko uspešnejša kot podjetja, ki teh pravic nimajo, pravi mag. Karin Žvokelj, direktorica Urada RS za intelektualno lastnino

■ Za direktorico Urada RS za intelektualno lastnino ste bili imenovani 21. marca letos. Pred tem ste bili tudi vršilka dolžnosti direktorja, tako da urad zdaj vodite že leto dni. Kako ste se lotili dela?

Vsak dober vodja ve, da so njegovo največje bogastvo njegovi zaposleni, zato sem najprej želela osebno spoznati vse sodelavce. Tako sem se tudi podrobno seznanila z glavnimi izzivi urada. Zastavila sem vizijo, ki poudarja partnerstvo urada z gospodarstvom ter s kulturno-umetniškimi ustvarjalci. Pomembno se mi zdi tudi povezovanje s sorodnimi institucijami v tujini, zato sem v ospredje postavila tudi mednarodno sodelovanje.

■ Kako vidite vlogo urada?

Glavno vlogo urada vidim v tem, da se dvigne zavest o pomenu varstva intelektualne lastnine. Izraz intelektualna lastnina se nanaša na vrsto lastnine, ki izvira iz človekovega intelekta oziroma razuma. Kot takšno jo moramo razumeti, varovati in spoštovati. Z učinkovitim sistemom varstva intelektualne lastnine spodbujamo vlaganje sredstev v nadaljnje raziskave, razvoj in ustvarjalnost, s tem pa v inovacije in ustvarjalne dosežke. Od vsega naštetega ima korist celotna družba.

■ Čeprav na uradu niste dolgo, se lahko pohvalite z nekaterimi pomembnimi dosežki. Na katere bi najbolj opozorili?

Vesela sem, da mi je uspelo na obisk Slovenijo povabiti predsednika Evropske patentne organizacije (EPO) in generalnega direktorja Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO). Prvega bomo gostili na našem dogodku o evropskem patentu z enotnim učinkom decembra letos, za generalnega direktorja WIPO pa si želi-

»
Pravice intelektualne lastnine so mehanizem, s katerim lahko podjetja svoje inovacije in druge intelektualne dosežke zavarujejo in imajo od njih koristi.

mo, da bi bil septembra prihodnje leto osrednji gost na Dnevu inovativnosti.

Prizadevamo si za krepitev kompetenc na področju intelektualne lastnine tako med zaposlenimi kot širše. Na uradu verjamemo v povezovanje in medsebojno dopolnjevanje, zato sodelujemo z najrazličnejšimi deležniki (mladi, podjetniki, sodniki), za katere izvajamo brezplačna predavanja in delavnice.

Letos smo bili v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije prvič navzoči na vseh dogodkih regionalnih gospodarskih zbornic za podelitev priznanj najboljšim inovacijam, kjer smo

podjetnikom predstavili pomen intelektualne lastnine.

Posebno skrb namenjamo sodelovanju z mladimi. Želimo, da bi mladi bolje razumeli, kako lahko s pravicami intelektualne lastnine podprejo svoje podjetniške ideje in ambicije za gradnjo boljše prihodnosti. Na osnovnih, srednjih šolah in fakultetah izvajamo predavanja o pomenu intelektualne lastnine. Sodelujemo tudi na tekmovanjih v podjetniških idejah, kot sta Popri in Moje podjetje, ter v oddaji Male sive celice.

Splošni javnosti se je urad letos predstavil na Krakovskem nasipu v Ljubljani z razstavo Od velocipeda do specialke, ki je sovpadala s svetovnim kolesarskim srečanjem v Ljubljani. Veselilo nas je, da smo lahko še posebej izpostavili Janeza Puha in njegove patente s področja kolesarstva.

Uvajanje elektronskega poslovanja je pomembno, zato dejavno nadaljujemo digitalizacijo na področju patentov. Spletne vsebine smo prenesli na osrednji portal državne uprave in vzpostavili profile na družbenih omrežjih.

Urada pomen intelektualne lastnine podjetnikom predstavlja na različnih dogodkih.

■ Mag. Karin Žvokelj, direktorica Urada RS za intelektualno lastnino

■ Omenili ste, da je varstvo intelektualne lastnine pomembno za gospodarstvo. Kakšne koristi prinaša podjetjem pri njihovem poslovanju?

Pravice intelektualne lastnine – denimo patenti, znamke, modeli, avtorska in sorodne pravice – so mehanizem, s katerim lahko podjetja svoje inovacije in druge intelektualne dosežke zavarujejo in imajo od njih koristi. To pa jim omogoča gradnjo konkurenčne prednosti na trgu. Različne študije potrjujejo, da so zato podjetja s pravicami intelektualne lastnine gospodarsko uspešnejša kot podjetja, ki teh pravic nimajo – rastejo hitreje, imajo večji prihodek na zaposlenega in izplačujejo višje plače.

■ Urad na področju intelektualne lastnine opravlja različne naloge. Kaj pa počne za podjetja, kako jim pomaga?

Poleg info točke, ki deluje vsak dan, izvajamo tudi številna izobraževanja, pripravljamo članke, publikacije in druga gradiva. Veliko teh gradiv je objavljenih na spletnem mestu o ponarejanju in piratstvu originalen.si. Vsako leto organiziramo tudi različne dogodke za podjetja, pogosto v sodelovanju s slovenskimi partnerji in drugimi tujimi uradi. Inovativnim podjetjem s tržno zanimivimi izdelki in storitvami, ki nimajo dovolj znanja o intelektualni lastnini, ponujamo brezplačno storitev Prva informacija o intelektualni lastnini. Strokovnjaki urada za ta podjetja izdelajo

»
V kratkem bomo začeli pripravljati nacionalno strategijo varstva intelektualne lastnine.

poročilo o stanju intelektualne lastnine in priporočila glede varstva.

■ Kako pa je s finančno pomočjo podjetjem na področju intelektualne lastnine?

Že nekaj let je malim in srednjim podjetjem na voljo finančna pomoč na področju znamk, modelov in patentov prek vavčerja za intelektualno lastnino pri Slovenskem podjetniškem skladu. Od lani pa se lahko prijavijo tudi na razpis za pridobitev finančne pomoči sklada pri Uradu EU za intelektualno lastnino (EUIPO) Ideas Powered for Business SME Fund za znamke, modele in patente. O možnostih za finančno pomoč pri pridobitvi pravic intelektualne lastnine podjetja informiramo prek info točke in različnih dogodkov.

■ Kakšno pa je poznavanje tega področja med domačimi podjetji?

Letos smo izvedli raziskavo o poznavanju področja intelektualne lastnine med malimi in srednjimi podjetji, v kateri je sodelovalo 507 podjetij iz vse Slovenije. Izvedena je bila s finančno podporo

EUIPO kot del projekta podpore malim in srednjim podjetjem v okviru programa evropskega sodelovanja. Raziskava kaže, da podjetja precej dobro poznajo pravice intelektualne lastnine, še posebej patent, znamko in avtorsko pravico. Model je poznan precej manj. Podjetja poznajo predvsem finančne koristi in omejitve, vezane na uporabo.

Več kot tretjina podjetij je seznanjenih z možnimi ukrepi v primeru kršitve pravic intelektualne lastnine, med katerimi so najpogostejše poudarjali tožbo. Tretjina podjetij je seznanjena s finančno pomočjo Slovenskega podjetniškega sklada, medtem ko je poznavanja pomoči pri EUIPO manj. Veseli nas tudi, da večina sodelujočih podjetij, 81 odstotkov, pozna naš urad. Kot odgovor na potrebe gospodarstva, poudarjene v sami raziskavi, zdaj pripravljamo načrt novih aktivnosti za podjetja.

■ Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Še vedno bomo krepili mednarodno sodelovanje, ki prinaša mnogo priložnosti za izboljšavo našega delovanja. Veliko pozornosti bomo namenili gradnji kompetenc na področju intelektualne lastnine za različne ciljne skupine. Želimo si doseči večje ravnotežje med deležniki, naše aktivnosti pa sledijo viziji urada, da bi nas gospodarstvo in ustvarjalci dojemali kot partnerja. V kratkem bomo začeli pripravljati nacionalno strategijo varstva intelektualne lastnine.